

Motion till riksdagen

1987/88:Jo278

Alf Wennerfors (m)

om gränsskyddet för frukt

Den svenska äppel- och päronodlingen skyddas under den del av året då produktionen marknadsförs genom årligen återkommande kvantitativa regleringar, som fått utformningen av totala importstopp. Ordningen är inte reglerad i lag utan är en sedan 1952 gällande praxis på basis av ett regeringsbemyndigande avseende möjlighet för statens jordbruksnämnd att föreskriva om licens.

Genom importstoppssystemet utestängs konkurrens från framför allt europeiska och nordamerikanska odlare och tillförsäkras den inhemska odlingen ensamrätt på den svenska marknaden. Denna ordning har kritiserats på senare år särskilt från amerikansk sida. USA hävdar att ordningen strider mot reglerna i Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT).

Som regel fastställs stopperioderna av jordbruksnämnden efter förhandlingar mellan odlare och handel. Denna förhandlings- och beslutsordning har sannolikt inneburit att rimliga hänsyn tagits såväl till de svenska fruktodlarnas skyddsbehov som till marknads behov och önskemål vad gäller kvantiteter, kvaliteter, sortiment och priser. Sistlidna svenska fruktsäsong, som på grund av det unikt kalla och regniga vädret gav endast 50–60 % av normal skördekvantitet, avslutades med att av jordbruksnämndens styrelse fastställt datum för hävande av importstoppet ändrades av regeringen för att sedan återigen ändras tillbaka till den ursprungligen bestämda dagen (den 16 december).

Regeringens ingripande innebar att de svenska odlarnas intressen tillgodosågs helt. Förutsättningarna för den sedan 35 år fungerande förhandlings- och beslutsordningen förändrades. Regeringsbeslutet kan tolkas som prejudicerande av förhandlingsparterna och berörd myndighet. Detta förhindrar att vederbörlig hänsyn också tas till konsumenternas intresse av ett brett sortiment till rimliga priser. Att skydda svenska producentintressen genom importstopp är klart olämpligt. Inför nästa säsong måste vi få en ordning som bättre tillgodoser samtliga partsintressen.

Handelspolitiskt har importstoppet för äpplen och päron blivit en alltmera känslig fråga. Regeringens ingripande i december förvärrade situationen. Det vore förödande för svensk exportindustri om regeringar i andra länder enligt samma principer delegerade till den inhemska produktionen rätten att bestämma om och när importkonkurrens skall tillåtas. Detta torde strida mot alla principer för det internationella handelsutbytet och inte minst mot den frihandelspolitik som Sverige i andra sammanhang så kraftfullt förespråkar.

Tull utgår med 25 öre per kg för äpplen under tiden 16 juli–29 februari och för päron 16 juli–31 december. Som kompensation för ett slopande av importstopp som skyddsmetod kan en förstärkning av tullskyddet övervägas.

Mot. 1987/88
Jo278

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen begär att regeringen skyndsamt ersätter de nu gällande importregleringarna för äpplen och päron med ett rimligt avpassat tullskydd.

Stockholm den 26 januari 1988

Alf Wennerfors (m)